

Vlaams
Parlement

ingediend op **830** (2020-2021) – Nr. 3
18 juni 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Johan Deckmyn en Maarten De Veuster

over het voorstel van resolutie

van Karl Vanlouwe, Karin Brouwers, Gwendolyn Rutten,
Cathy Coudyser, Vera Jans en Andries Gryffroy

over het openen van de politieke dialoog
met de Europese Commissie
over een Vlaamse insteek
voor de Europese digitaliseringsagenda

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme:*

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Gwendolyn Rutten, Emmily Talpe;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Marino Keulen, Bart Tommelein;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneeckhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

830 (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Amendement

INHOUD

1.	Toelichting door de eerste indiener	4
2.	Bespreking.....	5
2.1.	Tussenkomst van Johan Deckmyn	5
2.2.	Tussenkomst van Annick Lambrecht	5
2.3.	Tussenkomst van Karin Brouwers.....	6
2.4.	Tussenkomst van Gwendolyn Rutten	7
3.	Replieken	7
3.1.	Repliek van Karl Vanlouwe	7
3.2.	Repliek van Johan Deckmyn	8
3.3.	Repliek van Annick Lambrecht	8
3.4.	Repliek van Karl Vanlouwe	8
3.5.	Repliek van Annick Lambrecht	8
3.6.	Repliek van de voorzitter.....	8
4.	Stemming.....	9
4.1.	Stemming over het amendement van de Vooruitfractie	9
4.2.	Stemming over het voorstel van resolutie	9
	Gebruikte afkortingen	10

Op 15 juni 2021 heeft de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het voorstel van resolutie over het openen van de politieke dialoog met de Europese Commissie over een Vlaamse insteek voor de Europese digitaliseringsagenda behandeld.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting door de eerste indiener

Karl Vanlouwe geeft aan dat de commissie in het kader van het project¹ van het Comité van de Regio's en CALRE heel wat werk verricht heeft over de Europese digitaliseringsagenda. Er vond een gedachtewisseling plaats met de minister-president over de digitalisering in het Europabeleid van de Vlaamse Regering, een gedachtewisseling met Jan Buysse, directeur van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap, over het digitaliseringsproject van Europa en een gedachtewisseling met onder meer Geert Bourgeois over de EU-aanpak van digitalisering en over het grote aandeel van digitalisering in de Vlaamse bijdrage aan het Belgische herstelplan (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 757/1, nr. 771/1 en nr. 797/1). Een verslag van die werkzaamheden werd, samen met een brief met aanbevelingen, bezorgd aan het Comité van de Regio's als input voor de jaarlijkse resolutie die het Comité van de Regio's aanneemt om het Werkprogramma van de Europese Commissie te beïnvloeden.

Naast deze indirecte vorm van beïnvloeding leek het de indieners een goed idee om alle resultaten te bundelen in een resolutie en die via de politieke dialoog aan de Europese Commissie te bezorgen. Zo communiceert het Vlaams Parlement rechtstreeks naar de Europese Commissie en is de EC verplicht om te reageren op de resolutie, wat niet het geval is als de resultaten via het project van het Comité van de Regio's en de CALRE bezorgd worden.

De inzichten in de Europese digitaliseringsagenda die door de gedachtewisselingen naar voren zijn gekomen, zijn opgenomen in het voorstel van resolutie. De indiener beperkt zich in zijn toelichting tot enkele aandachtspunten.

De indiener gaat eerst in op de situatie in Estland dat zich na een cyberaanval als eerste op de Europese digitaliseringstrein gezet heeft en waar een burger met zijn digitale identiteitskaart bijvoorbeeld allerlei administratieve handelingen kan verrichten. Kleine landen als Estland kunnen makkelijker voortrekker worden in digitaliseringstrajecten. Vlaanderen wil ook zo'n koploper zijn en staat al ver.

In verband met het Digitaal Kompas 2030, de visie van de Europese Commissie over de digitale transformatie van Europa naar het jaar 2030, roept het voorstel van resolutie onder andere op tot meer aandacht voor digitale vaardigheden, voor zowel burgers als werknemers. Naast basisvaardigheden moeten ook geavanceerde digitale vaardigheden de nodige aandacht krijgen, wil Europa aan de kop van de digitale trein komen.

Op het vlak van digitale infrastructuur wordt de EC onder andere gevraagd om in te zetten op een snelle uitrol van 5G, werk te maken van voldoende Europese opslagruimte en cloudcenters, en om te blijven investeren in Nederlandstalige taal- en spraaktechnologie.

¹ Project van het Comité van de Regio's en CALRE: Input from debates in regional parliaments. Voor de debatten werden een aantal topics aangereikt. Met het resultaat van de debatten gaat het Comité van de Regio's aan de slag om een resolutie op te stellen om het werkprogramma 2022 van de Europese Commissie te beïnvloeden. Het Vlaams Parlement heeft in 2021 gewerkt rond de topic digitalisering.

Op het vlak van de digitale transformatie van bedrijven roept het voorstel van resolutie de EC onder andere op om extra aandacht te besteden aan de doorbraak- en doorgroeimogelijkheden alsook aan de complexiteit van digitalisering, vooral bij startersbedrijven en kmo's. Ook wordt gevraagd om de drempel van Europese innovatiesubsidies voor kmo's te verlagen om zo monopolievorming te kunnen tegen gaan.

Inzake de digitalisering van de publieke diensten wordt onder andere gevraagd om te zorgen voor voldoende ondersteuning en begeleiding, via onder meer het opstellen van flexibele regelgeving die experimenten met digitale dienstverlening mogelijk maakt. Ook is er een vraag naar de nodige afstemming tussen de huidige betrouwbaarheidsniveaus onder eIDAS, zodat de onlinetoegang tot overheidsdiensten op de interne markt niet belemmerd wordt.

Het voorstel van resolutie roept daarenboven ook op om de EU een hefboom te laten zijn voor grensoverschrijdende samenwerking en slimme specialisatie op het vlak van digitalisering. Tegelijk moet er een betere koppeling worden gemaakt tussen de universiteiten, kennisinstellingen, bedrijven en overheden. Er wordt aan de EC ook gevraagd om de Europese onderzoeksprojecten meer te bundelen en onderzoeksmiddelen samen te brengen en te concentreren. Een Europese onderzoeksruimte en de Europese clusters waarin kennis gedeeld kan worden, moeten worden uitgebouwd en ontwikkeld.

Tot slot vraagt het voorstel van resolutie aan de EC regels vast te stellen voor digitale handel die het concurrentievermogen van onze bedrijven vergroten en die de vrije overdracht van gegevens over de grenzen heen vergemakkelijken, met volledige inachtneming van de Europese gegevensbeschermingsregels.

2. Bespreking

2.1. Tussenkost van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn betreurt dat ondanks de eerder gemaakte afspraken in de commissie om met een breed gedragen voorstel naar het Comité van de Regio's en de CALRE te gaan, er nu een voorstel van de meerderheid alleen voorligt.

Hij is uiteraard niet tegen het voorstel van resolutie, maar vindt het jammer dat van de afgesproken werkwijze is afgeweken, te meer daar zijn fractie niet de kans heeft gekregen dit voorstel van resolutie mee te ondertekenen.

Zijn fractie vindt het voorstel van resolutie zeer goed en wil zich ook aansluiten bij het amendement van Vooruit.

Ook hij geeft aan dat Estland een voorbeeld is op het vlak van digitalisering, maar dat dat geen nieuw gegeven is.

Digitalisering is belangrijk. Corona heeft een en ander versneld en de mogelijkheden van digitalisering aangegeven. Zijn fractie kan zich vinden in het voorstel van resolutie, dat een doorslag is van de brief die namens de hele commissie, en dus ook namens zijn fractie, aan Europa gecommuniceerd is. Zijn fractie zal het voorstel steunen.

2.2. Tussenkost van Annick Lambrecht

Annick Lambrecht geeft aan dat het voorstel van resolutie het resultaat is van de gedachtewisselingen die ook vanuit haar fractie vanuit diverse domeinen – Europees beleid, innovatie en digitalisering – met veel interesse zijn gevolgd. Zoals de indieners ook zelf aangeven, zal de digitalisering van Vlaanderen, België en Europa

een van de motoren zijn voor de gezamenlijke relance. Ze vindt het goed dat het Vlaams Parlement een voorstel lanceert en maximaal streeft naar overleg en afstemming tussen de verschillende niveaus.

Het voorstel van resolutie heeft een zeer brede blik op digitalisering. Van 'the internet of things' over databeheer tot toegankelijkheid. Wat de toegankelijkheid betreft, wil haar fractie zeer expliciet verwijzen naar oproep 9° om bijzondere aandacht te besteden aan de digitale inclusie van groepen in de samenleving, in het bijzonder van ouderen die niet of onvoldoende in het digitaliseringsproces participeren, en naar oproep 10° om met het oog op het Digitaal Kompas 2030 op het vlak van digitale vaardigheden de digitale vaardigheden van burgers en werknemers in de EU op te trekken.

Bij die twee belangrijke uitdagingen kan Europa ons versterken. De digitalisering van Vlaanderen mag niet leiden tot een grotere digitale kloof tussen wie 'digi-machtig' is en wie 'digi-machteloos'. Haar fractie deelt de oproep om bijzondere aandacht te besteden aan digitale inclusie. Een bijkomende inspanning, zowel in het kader van de Vlaamse als Europese relance, om alle burgers te betrekken, is essentieel. Iedereen moet toegang hebben tot een computer en internet dat als een gegarandeerde basisvoorziening verankerd moet worden. De technische mogelijkheid hebben is niet voldoende, men moet er ook mee kunnen werken. In tijden van 'fake news' en digitale fraude is het nodig extra in te zetten op digitale vaardigheden via onderwijs, vorming en begeleiding.

Haar fractie vindt het goed dat ook de risico's van de digitalisering niet uit het oog worden verloren en er voldoende aandacht is voor de privacy van burgers. Toch ontbreekt dat in punt 5° van de oproep waarin staat: "de EU te laten uitgroeien tot een promotor van regelluwe zones waarin geëxperimenteerd kan worden met nieuwe technologieën op een realistische schaal. Het Unierecht moet ruimte scheppen zodat die 'levende labo's' kunnen floreren;". Haar fractie deelt de ambitie en is allern minst tegen regelluwe zones, zeker niet als motor voor innovatie. Alleen zijn er wel regels die te allen tijde behouden dienen te blijven. Daarom wil haar fractie een amendement (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 830/2) voorstellen dat aan dit punt de volgende zinsnede toevoegt: "zonder hiermee afbreuk te doen aan de bescherming van de consument". Met deze aanpassing kan haar fractie zich volmondig aansluiten bij dit voorstel van resolutie.

2.3. Tussenkomen van Karin Brouwers

Karin Brouwers zegt eveneens dat het voorstel van resolutie het resultaat is van de gedachtewisselingen over digitalisering in het kader van het project van het Comité van de Regio's en CALRE en dat men het resultaat niet verloren wilde laten gaan. Digitalisering is een van de speerpunten van de EU voor het post-COVID-19-herstel. Digitalisering is een van de criteria op grond waarvan de lidstaten aanspraak kunnen maken op de Europese financiële middelen van de Recovery and Resilience Facility. Ze bevestigt dat de keuze van de Commissie voor de topic digitalisering een goede keuze was.

Digitale basisvaardigheden mogen voor haar fractie geen voorrecht zijn van jongeren, hoewel ook niet alle jongeren mee zijn met de digitale vaardigheden. De digitale transformatie is een zaak van de hele maatschappij en kan maar succes hebben indien de kennis bij alle bevolkingsgroepen voldoende ontwikkeld wordt.

AI is één zaak, maar daarbij mag men niet uit het oog verliezen dat hierbij de mens centraal moet staan en dat dit op een ethisch verantwoorde wijze moet gebeuren. Europa kan en moet hier het verschil maken en moet zich dus afzetten tegen China dat AI gebruikt om de burgers onder controle te houden én tegen de VS waar men de technologie zelf centraal stelt en niet de mens.

De pandemie heeft één ding duidelijk gemaakt: de EU kwam door delocalisatie en het just-in-timeprincipe in de problemen. Ze noemt de mondklappers, medisch materiaal enzovoort. Maar ook op het vlak van de microchips merkt men nu hoe afhankelijk men is van enkele producenten buiten de EU. Hierdoor komen heel wat producerende bedrijven in de EU in de problemen. Daarom heeft CD&V er ook voor gepleit om op Europees niveau in te zetten op de eigen microchipsproductie. Ook voor Vlaanderen dat al een sterke positie op het onderzoek heeft ontwikkeld met imec, is een bijzondere rol weggelegd en dit zou een meerwaarde betekenen.

Zoals eerder gezegd, is het belangrijk om alle bevolkingslagen bij de digitalisering te betrekken. Daarom is het voor CD&V belangrijk dat digitale inclusie een prominente rol krijgt zodat alle groepen zoals ouderen voldoende aan het digitaliseringsproject kunnen participeren.

2.4. Tussenkomen van Gwendolyn Rutten

Gwendolyn Rutten meent dat het voorstel ambitieus is en zeer breed gaat. Ze wil namens haar fractie drie punten aanraken.

Haar fractie vindt het bijzonder goed dat er in de eerste plaats speciaal aandacht wordt gevraagd voor de kmo's. Digitalisering mag zeker geen zaak alleen zijn van de hele grote techspelers. Zeker in Vlaanderen moeten start-ups en kmo's doorbraak- en doorgroeimogelijkheden krijgen, wat in het voorstel van resolutie aan bod komt.

Het belang van privacy en de bescherming van de persoonsgegevens is voor haar fractie ook van belang.

Het voorstel van resolutie is bijzonder ambitieus. Dit is een project waar Vlaanderen de lat hoog legt. Dit overstijgt de legislatuur en is een plan dat een toekomst moet geven aan heel Vlaanderen.

3. Replieken

3.1. Repliek van Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe toont begrip voor de reactie van Johan Deckmyn. Hij wijst erop dat de commissie in het project van het Comité van de Regio's en CALRE gebonden was aan een strikte deadline. Het was daardoor toen onmogelijk om na drie hoorzittingen te landen met een voorstel van resolutie en de deadline voor de bijdrage aan het project te respecteren. Bovendien geeft hij aan dat men via twee wegen wil gaan: via het project van het Comité van de Regio's en CALRE gaat men indirect naar de EC, via het instrument van een voorstel van resolutie in de politieke dialoog kan men de EC rechtstreeks aanspreken. Zo dwingt men de EC om rekening te houden met de bezorgdheden en standpunten van het Vlaams Parlement inzake digitalisering, een belangrijk punt uit het Vlaamse regeerakkoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1).

Hij begrijpt de bezorgdheid van Annick Lambrecht en kan zich niet herinneren of haar fractie die opmerking al eerder had gemaakt. Volgens hem wordt het amendement de facto opgevangen door de tekst van het voorstel van resolutie. Waar verwezen wordt naar de digitale inclusie (9°) is het belangrijk dat er met alle groepen van de samenleving rekening wordt gehouden, ook met de consument. In punt 12°, c), en 13°, a), is dit ook opgenomen waar gesproken wordt van het vermijden van vermomde handelsbelemmeringen of gegevenslokalisatievereisten, en waar aandacht gevraagd wordt voor de bescherming van persoonsgegevens en de privacy van de burgers en voor de kmo's en de start-ups, wat ook aandachtspunten waren van Gwendolyn Rutten.

Hij onderschrijft de bezorgdheid van Karin Brouwers voor de ouderen op het gebied van digitalisering en verwijst opnieuw naar punt 9° over de digitale inclusie en naar de gedachtewisseling met Jan Buysse waar ook aangegeven werd dat er voldoende aandacht moet zijn voor het aanleren van die vaardigheden.

Hij besluit dat iedereen positief staat ten aanzien van het voorstel van resolutie, en dat het amendement van de Vooruitfractie niet gevolgd wordt omdat dat al in het voorstel van resolutie verwerkt is.

3.2. Repliek van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn herhaalt dat het de bedoeling was om als commissie een eensgezind signaal te geven. Er was van bij het begin afgesproken om een bijdrage te bezorgen via een brief met bijgevoegde aanbevelingen.

Hij ontkent dat het voorstel van resolutie te maken had met een timingsprobleem en benadrukt dat het van in het begin de bedoeling was om eensgezind op te treden. Nu ligt er een voorstel van resolutie van de meerderheid voor, waarbij de oppositie zich moet aansluiten. Hij begrijpt niet waarom het amendement van Vooruit niet meegenomen wordt. Hij vindt het een gemiste kans dat er niet eensgezind wordt opgetreden.

3.3. Repliek van Annick Lambrecht

Annick Lambrecht verbaast zich over het feit dat het amendement bij het voorstel van resolutie, dat over meerderheid en oppositie als zeer goed wordt ervaren, verworpen zal worden omdat het van een oppositiepartij komt. De verklaring van Karl Vanlouwe voldoet niet voor haar en ze hoopt dat de meerderheidspartijen hem niet volgen in zijn redenering over het amendement.

3.4. Repliek van Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe herhaalt dat de inhoud van het amendement in de tekst van het voorstel van resolutie vervat zit. Consumentenbescherming is meermaals ter sprake gekomen tijdens de gedachtewisselingen – waarop toen niet door de Vooruitfractie is gereageerd – en is wel degelijk verwerkt.

3.5. Repliek van Annick Lambrecht

Annick Lambrecht herhaalt haar waardering voor het voorstel van resolutie en toont ook haar onbegrip voor het niet-meenemen van het amendement en ze hoopt dat de meerderheidspartijen niet in het verhaal van Karl Vanlouwe meestappen.

3.6. Repliek van de voorzitter

De *voorzitter* stelt vast dat er eensgezindheid is over het voorstel van resolutie en kondigt de stemming aan.

4. Stemming

4.1. Stemming over het amendement van de Vooruitfractie

Het amendement wordt verworpen met 9 stemmen tegen 5.

4.2. Stemming over het voorstel van resolutie

Het voorstel van resolutie wordt unaniem aangenomen met 14 stemmen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Johan DECKMYN
Maarten DE VEUSTER,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AI	artificiële intelligentie
CALRE	Conférence des assemblées législatives des régions d'Europe (Conference of European Regional Legislative Assemblies, Conferentie van de Europese Regionale Wetgevende Assemblies)
EC	Europese Commissie
eIDAS	electronic IDentification Authentication and trust Services
EU	Europese Unie
imec	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
kmo	kleine en middelgrote onderneming
VS	Verenigde Staten